

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemanj veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemanj veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravištvó (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemí nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 104.

V Ljubljani, v torek 6. maja 1884.

Letnik XII.

Verske razmere na Českem in drugod.

(Konec.)

Kar me pa posebno z žalostjo in s skrbjo napolnuje je pa, da niso postali sovražniki katoliške cerkve nič mirnejši in nič bolj pristopni boljšemu spoznanju, da svojega sovraštva in svojih predsodkov proti cerkvi niso odložili ampak so se povečali in da si vse prizadevajo, da bi katoliške kristjane v veri omajali in pripeljali k odpadu. Sredstvo za to početje imajo izvrstno — tisk. Tisk ima na visoke in nizke, na družino in državo, na vero in cerkev velik vpliv. Dobri tisk razširja v širnih krogih dobro stvar, slab tisk pa stori še več slabega. Proizvodi slabega tiska . . . so največji gorje našega časa; oni razsipajo ljuliko med pšenico. Kolikokrat mi je zaprečilo sovražno časnikarstvo pot v srea mojih vernih, ko bi jo imelo pripraviti in vravnati! Pa zakaj? Zato ker nisem hotel biti strankar, marveč sem skušal dolžnosti katoliškega škofa spolnovati nasproti vsem brez razločka, ne gledé na rodovino, narodnost ali jezik, v blagor vseh onih, katerih skrb mi je Bog izročil. Žalostno, prežalostno je, da je slab tisk tako dobro podpiran, da cerkvi sovražne liste še katoliški kristjani podpirajo in beró. Plevel na polju se izruje in strup se skuša na vse mogoče načine iz telesa spraviti; a plevel na dušnem polju se pusti rasti in duševni strup se ne samo poželjivo v sé srka, ampak se ponuja še drugim da za njim poginejo. Z denarjem in časom, ki se porabi za slab tisk bi se moglo marsikaj dobrega storiti. Pomislite to prelubi! Podpirajte dobri in ne slabi tisk, naročujte si in razširjajte časnike, ki skrbé za pravnost in red, cerkev in državo, kateri so v pravem katoliškem duhu pisani. Kdor za take dobre časnike ne vé, praša naj svojega duhovnika, ki mu bo gotovo prav svetoval.

Kar meni in svetemu Očetu največo žalost prizadeva, so ponavljóči se odpadci od katoliške

cerkve, ki se zadnji čas pojavljajo in kažejo, da prizadevanje sovražnikov ni ostalo brez nasledkov. Ako je katoliška cerkev prava cerkev od Kristusa ustanovljena in pooblašena, da bi vsem ljudem vse čase dajala ono, kar je za odrešenje potrebno — in o tem katoliški kristjan ne dvomi — potem je slabo preskrbljeno z večno srečo onih, ki se od cerkve ločijo in k verski družbi pristopijo, ktera ni od Boga ustanovljena in nima višjega poslanstva, pa ga tudi ne more imeti . . . Kristus je ustanovil cerkev za učiteljico človeškega rodu in ne pripoznava tega vsem učenikom; kdor odreka cerkvi spoštovanje in pokorščino, „kdor cerkve ne posluša, pravi naj ti bo kakor pagan in očitni grešnik“. Kristus Gospod je ustanovil svojo cerkev za mater in odrešenico ljudi, da bi s pomočjo božje besede in milosti sv. Duha nove občane k nebu pripeljala; zato ne more po besedah svetega Ciprijana imeti „Boga za očeta, kdor nima cerkve za svojo mater“.

Veliko in goreče molim, da bi Bog zaslepljene razsvetil in one, ki so zašli, na pravo pot pripeljal. Molim tudi za te, ki sicer po zunanem še k cerkvi spadajo, pa so ji v srcu odtegnjeni, ker ne delajo in ne mislijo, kar cerkev predpisuje. Posebno pa molim za one, kateri so se vrgli v naročje pogubni laži, da se bo človeška družba k boljšemu obrnila, ako se odstrani lastno imetje in vpelje skupno unetje. Ne veste kaj hočete, bi se lahko reklo tem neumnežem! Kake reke krvi bi se morale preliti, da bi se obstoječi red siloma razrušil. In ko bi ti ljudje svoj namen tudi v resnici dosegli, ali bi nastala ljudska sreča, ali bi se ta sreča kaj povečala? Ne, pomanjkanje in revščina bi ne bila odpravljena, ravno na robe, potem bi še le prav nastala. Vezi človeškega reda bi bile vničene, vojska vseh proti vsem bi se razglasila in življenje bi bilo neznosno breme, dokler bi se iz zmešnjave ne razvil zopet državni red postavljen na temelj božjih postav. „Božje postave so same po sebi opravičene“ in njihovo pripoznanje in spolnovanje k skupni sreči, kakor tudi k sreči posameznikov neizogibno potrebno. Kdor

jih ne izpolnuje, preobrača temelj občne in državne sreče.

Z dvema postavama je posvetil najvišji posestnik vsega imetja zasebno imetje in ga je vzel v svoje varstvo: „Ne kradi“ in „ne želi svojega bližnega blaga“. Ko bi človeška družba teh dveh postav ne izpolnjevala, bi bil konec sreče in konec družbe.

Vem in ne tajim tega, da je med bogastvom in revščino hudo nasprotje, ki se kaže na mnogih krajih, vem pa tudi, da pravi večna resnica: „Reveže boste vedno imeli“. Vem, da se dá osoda revežev polajšati, pa nikoli ne s silovitimi prevrati, ampak samo s krščansko vero, upanjem in ljubeznijo. Le reveži in bogati naj spolnijo svojo dolžnost. Reveži naj pomislijo, da ni samo sedanje življenje, — bogati naj bodo pa prepričani, da so samo oskrbniki pozemeljskega premoženja in da bodo morali enkrat ojster odgovor dati za to, kako so ga živili. Ko bi najrevnejšega človeka spoznali za svojega brata; ko bi se djanstvena krščanska ljubezen povsod vedno bolj širila in ko bi ta, ki ima mnogo, tudi mnogo dal onim, ki nimajo; v resnici bi nastal občni preobrat k boljšemu in človeški rod bi bil rešen velike nevarnosti, ki mu sedaj grozi. Zato Vas prosim in zarotujem, spoznajte žalostno znamenje časa in ne dajte se premotiti in zapeljati od krivih prerokov, ki vam srečo obetajo, pa v nesrečo peljejo

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. maja.

Notranje dežele.

Česka in Kranjska, obe žalujete. V Čedah poklical je Bog cesarico in soprogo cesarja Ferdinanda, ki si je pridobil prekrasen pridevek „dobrotljivega“, iz tega sveta, pri nas žalujemo pa za name-

LISTEK.

Za poduk in kratek čas vsim — posebno Dolenjcem.

(Dalje.)

Divjakov je po naravi mnogo lepih, a še več slabo rastečih. Korenine najraje le na eno stran imajo, kar lepe krone drevesu dati ne more, ali pa le redkokrat in vendar marsikdo ne zbira nič; rastejo med kamenjem in drugim germovjem, kako težko jih je izkopati, na vse to jih pa še kmetič s krampom obdeluje, da le cepec ali po naravi umetno zrašeno kljuko dobiš, na ktero zamoreš obešati motike ali jarm in kambe pri hlevu; če ga pa vendar le nekoliko zdravega izkoplje, vsadi ga v majhno za klobuk prostorno luknjico in morda še med kamenje; no, tako drevo ti ne bo čudežev delalo! In kar je pri požlahtnenji grozna napaka „zašancaš“ ga s trnjem od vseh strani do vrha, ali pa kak star koš, staro korbo dene nanj, da duška nima — kaj bo zdaj z drevesom? zadušilo se bo in prav nerodno raslo, ker imaš miško v pasti.

Ako ga pa še dobro vcepil nisi, gnjilo ti bo

in leta in leta boš čakal lepega drevesa — a včakal ga ne boš.

Z divjaki je križ, kakor sem že rekel; najraje rastejo iz korenin starega drevesa ali odsekanega štora. Ako hočeš lepo drevje imeti, začni že enkrat sejati košice in peške in te potem zlahtnuj. Košice in peški divjega drevesa prav krepka deblica dajo, ki se kaj lahko požlahtnujejo po tvoji volji.

Gotovo je hitro doraslo drevo, ako lep divjak vcepiš, to je istina, skušnja me tega uči že od l. 1858, ali težko jih je dobiti.

Zdaj pa poslušajmo, kako nas bo Virgilij, pagan, sadjereje učil.

Veš, kaj pravi on o drevesih, ki „svobodno“ po svoje rastejo? Poslušaj!

„Drevje, ki samohoté se v zrak dviguje prisojni, Raste nerodno zares, pa veselo in krepko na kviško; Kajti v dnu ga naganja narav. Pa tudi še kdo ga Vcepi, premenjeno pak v priprave je jame položil, Sleče divoki značaj; tudi ako gojitva mu tekne, Kamor umetnost koli ga vabi, sledi ne lenivo.“

Drevje vsako mora po svoje vsajeno biti: globoko ali plitvo, bolj skupaj ali narazen, kakoršne je narave; posebno odrezovati mu je treba odrastke. Pokojni za sadjerejo (tako tudi za čebelorejo) vneti g. Ant. Jugovic, bivši župnik Borovniški, Bog mu

daj večni mir, rekel mi je večkrat: „Noža in žage ne varujte pri drevji!“ Istina je to.

Pesnik poje:

„Glej, da za vsako drevo ti je skrb, da vsako v jame Položiš ter vedno krotiš z marljivim uporom.“

„Žage in noža ne šparaj!“ — Drevje kroti, ako ti noče prav rasti; ne klesti pa ne neusmiljeno gori in doli, kakor tebi prav pride, drevo lahko smrtno raniš, kmalo boš imel mrliča na vrtu, ako tako počenjaš.

Drevo se mora od spodaj lepo obžagovati, pa ne preveč v živo, rane pa z nožem pogladiti, in s kako smolo (najbolje z voskom) namazati, da sok vun, mokrota pa noter ne gre.

Vidiš, dragi kmetič in kdor si, pesnik v svoji sadjereji tudi že o požlahtnenji govori — to je že starim znana reč bila.

Poznali so dva načina požlahtnovanja: z očesom in v zagojzdo:

„Toda način cepljenja in očkovanja ni eden: Namreč kjer spod kože na dan prihajajo popki Ter otanjšani ljub predero, se ozka zarezava Tvorí v tistem gumbiču: tje naj se vtisne očesce Ptujega debela tako, da zaraste v sočnati liki. Vendar gladki prežagaj panj, razkolji nekoliko Po zagovjzdi les, na to pa vtekni mu zlahtno

njenim nam višjem pastirjem dr. Gogalo. Zguba je po obeh straneh občutljiva, kajti naš narod je zgubil duhovnega očeta svojega, na Češkem pa reveži svojo krušno mater. Kaj je bila cesarica Marija Ana ubožicem češkega naroda, menimo vse povedati, ako rečemo, da je bila zvesta družica Ferdinanda dobrotljivega. Plemenita na duhu in srečnikar ni odtegnila darežljive roke svoje, kjer je bilo treba solzo iz obupnega očesa obrisati ali pa sicer bedo pomanjšati. Kdor se je do nje obrnil, pomagala mu izvestno. „Prager Ztg.“ pravi, da kdor je tako živel, kakor cesarica Marija Ana, si je pridobil vneve nevmernojočnosti. Umrla je sicer, kakor vsak človek mora umreti, a umrla je kot svetnica. Spomin njen se bo ohranil od rodú do rodú. Trinajst let dičila je s cesarjem Ferdinandom avstrijski prestol kot neprekosljiv vzor najplemeniteje kneginje, najnežnejega čutstva, največje pobožnosti in dostojanstva; narodi so jo pa nad vse ljubili in spoštovali. Naj počiva v miru!

Kako se godi levičarjem? Ne ravno najbolje, ker imajo pri vsem svojem podjetju neznansko smolo. Smola tu pa izhaja od tod, ker se jim vsaka reč narobe vidi in jo oni zategadel tudi drugemu svetu narobe slikajo. Svet pa njihovih slik ne mara po nobeni ceni. Tako pokvarjeno sliko poslali so zopet sedaj med svet o *decentralizaciji železnice* namreč. Fakijsni levičarji namreč trdijo, da z razosredjenjem železnice ne bo nič, ker višji vojaški krogi niso z njim zadovoljni. Našim čitateljem bo pa izvestno še dobro v spominu, kaj smo v tem ravno o vojaških krogih pisali. Vojni minister ne bo prav nič nasprotoval razosredjenji, temveč še podpiral ga bo, kakor hitro se mu izvrše nekateri pogoji za vojsko neogibno potrebni.

Schönerer je v državnem zboru ob priliki debate o severni železnici in njenem zakupu neki zopet tako veleizdajsko klestil, da se „Politik“ čudi, kako da ga še ondi trpé. Že zdavnaj bi ga morali spraviti, kamor se mu spodobi in v tem smislu so listi edini, da je že zdavnaj za blaznico dozorel. Sicer si je pa mož svoje stališče toliko pokazil, da ga tudi nemško-liberalni listi več ne marajo in po njem vdrihajo.

Miškatovič se je oglasil v „Agrar Ztg.“ proti „glasu iz narodne stranke“, in kolikor mogoče poskuša narodni stranki na noge pomagati. Miškatovič pravi: „Opozicija bo delala in naj dela, kakor se ji zdi, odgovorna za vse v deželni zboru pa vendarle njegova večina ostane in toraj nima volitve med delom in resignacijo. Svojo dolžnost mora storiti in tudi za ped zemlje ne sme odstopiti od svojega programa, ako ima sicer prepričanje, da je narodu in deželi koristen. Opozicija je pa deželi provzročila gibanje, na kakoršno se mislila ni, in naloga narodne stranke je, postaviti mu jez, da ne poplavi vsega naroda. Ako je narodno gibanje sedaj narodni stranki nasprotno, naj ona le pomisli, da se je kaj tacega tudi vže drugod primerilo. Naj le pomisli, da je bil ves madjarski narod proti grofu Andrassyju in ministru Tiszi, ko sta sklenila Bosno zasesti. Dano nalogo izvršila sta proti volji svoje lastne stranke, ker sta jo izvršiti morala, ako sta hotela državni blagor braniti in samostojnost Ogerske rešiti. Tu gre za bodočnost Hrvaške in ta se mora na vsak način ohraniti in zavarovati in če tudi morda je narodno gibanje sedaj proti narodni stranki, se zaradi tega narod vendar-le še ne strinja z opozicijo. Kdor trdi, da se je narodna stranka razbila, trdi neresnico in kdor ji svetuje, da bi se vsemu odpovedala, ta ji svetuje k izdajstvu lastnega naroda. Narodna stranka mora vse svoje moči za blagor dežele porabiti in si pri tem vse zapreke s poti spraviti.“

V *ogerskem državnem zboru* napravili so zopet nov škandal, za kakoršne so ogerska tla sploh jako plodna. Opozicija je govornike vladne stranke vedno motila, konečno so pa njeni govorniki

še čez vlado in vladno stranko zabavljati začeli. Poslanec Fenyvesy, član zmerne opozicije, je udu vladne stranke očital, da naj se sam popred umije, preden bo opoziciji kaj očital, kajti preteklost njegova je umazana, na kar seveda je neznanski vrisč nastal po zbornici. Opoziciji je pa opazka tako dopadla, da je jela burno ploskati. Vladna stranka je v silni zadregi in ne vé, kam bi se obrnila, ne kaj bi začela; kar se Tisza spné, ter sam na vso moč ploskati začne, čemur se, kakor bi trenil, cela vladna stranka pridruži. Skandalozni vrisč je trajal nekaj minut. Ko se je polegel, so nekateri poslanci Tiszi očitali, da je tako postopanje zanj jako sramotno. „Zakaj?“ pravi Tisza, „ako imajo drugi pravico ploskati, zakaj bi je pa jaz ne imel?“ Dva poslanca bi si bila pa skoraj kmalo v lase skočila; da obligaten dvoboj ne bo izostal, se samo po sebi razume, kajti na Ogerskem so posebno v najnovejšem času dvoboji tako v navadi, kakor ne kmalo kaj družega. Po drugi strani moramo pa zopet priznati, da se jih mnogo zopet po mirnem potu reši.

Vnanje države.

Rusija je gledé *istočne Rumelije* in njenega guvernerja mož-beseda ostala, da knez Bogorides tudi Aleko-paša imenovan ne bo več guverner v istočni Rumeliji. Sedaj je vlado prevzel turšk višji uradnik Krestović, ki ima splošno zaupanje tudi pri družih velesilah in se ni nadjati, da bi ga ta ali ona zavrgla, ako bi ga visoka porta za guvernerja imenovati mislila. Posebno toplo ga pa priporočajo Rusi. Iz celega srca bi želeli tlačnim bratom Bolgarom po istočni Rumeliji, da bi jim boljši dnevi napočili, kakor so se pa do sedaj z njimi hvaliti zamogli. Bogorides, če tudi kristjan, jih je prav po židovsko odiral, za prosveto naroda se pa ni ravno dosti brigal. In vendar je bil on še eden najboljših.

Sv. oče so se britko pritožili o francoskem kabinetu, ki se je pri obravnavi *oprosčenja bogoslovcev* od vojaščine nasproti kamori tako malomarno obnašal. Sv. oče so rekli, ako pri tem ostane, da bodo morali bogoslovci tudi po tri leta pri vojakih služiti, cerkev ne bo več nevtralna ostala nasproti republikanski vladi. Prvi minister Ferry je papeževu pritožbo ministerskemu zboru prijavil, na kar so sklenili debato o novačenji preložiti. Francoski poslanec pri sv. stolu je to sv. očetu naznanil, ob enem pa papeža tudi zagotovil, da Ferry sam ne bo predlagal, da se debata o novačenji preloži, pač pa bode postavil na dnevni rad toliko načrtov o družih postavah, da se bo vsled taistih načrtov postave o novačenji sam po sebi zakasnil.

V *demškem državnem zboru* mislijo predlagati načrt postave, da bi se za politične in tiskovne zločine vpeljale porotne obravnave. Pruska vlada bo pa stavila predlog na sklep postave proti dinamitu, ter se bo prav kmalo ministerskemu svetu predložila. Potrebna je taka postava, tega ne bo nihče oporekal. Dokazano je pa tudi, da se je na Nemškem vže samo vsled vpeljanih ojstrih postav proti socialistom število hudodelstev znižalo, katero se bo pa še bolj skrénilo, kadar bo protidinamitna postava veljavo zadobila.

Črnogledi politikarji so vže po svoji krami začeli zbirati in pomena i-kati, kako pač to, da se v *Carigradu* in *Bukrešu* ni noben poslanik ruske vlade cesarjeviču Rudolfu poklonil in so v tem vže vidili zmrznjene prijateljske razmere med Avstrijo in Rusijo. Ako pa stvar od druge strani in pri luči pogledamo, vidimo takoj, da Carigrškega zastopnika zaradi tega med diplomati pri predstavi ni bilo, ker je bil ravno veliki petek (ruske cerkve) in ta je pri Rusih v velikem spoštovanji. Zato se mu je pa ruski poslanik privatno predstavil popoldne v navadni črni obleki. Bukreški ruski zastopnik je pa hudo bolan; temu pa toraj bolezen ni dovolila storiti svoje dolžnosti.

Gladstonovi nasprotniki se na novo zaušnico pripravljajo, katero mislijo Gladstonu založiti v podobni nezaupnice gledé egiptovske politike njegove in prav imajo. Tako zavoziti, kakor jo je v Egiptu sicer jako modri Gladstone zavozil, ni nobena umetnost. Miroljubno društvo Londonsko je sklenilo resolucijo o egiptovskem vprašanji, ki se tako-le glasi: „Britanska vlada naj povabi vse velesile na konferenco, da naj se pomenijo, kako in na kak način bi se dalo Egiptu pomagati, kdo naj prevzame oskrbovanje opravištvá. Poglavitni pogoji naj bi bili: „Nobeni evropski velevlasti naj se ne pripozna v Egiptu kaka posebna oblast; vse države naj bi edino le blagor Egiptčanov pred očmi imele. Sueški prekop se proglasi za nevtralnó posest.“

Turčija pravi, da se bo le tedaj vdeležila konference v egiptovskih finančnih zadevah, ako se ji vže sedaj obljubi, da v Egiptu vse ostane, kakor je bilo poprej, ne pa da bi so morda ondi vgnjezdil kak duumvirat (Anglež in Francoz) ali pa še celo triumvirat (Anglež, Francoz in Lah.) Ko bi Francozi v Egiptu prišli do odločilne besede, bi se pač ondi razmere hitro zboljšale. Angleži so pa svojo nezmožnost že zadosti jasno dokazali.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 5. maja. (Nemško-liberalni šovinizem. — Šolski križ. — Volitve v deželni zbor. — Ljudsko štenje 1. 1879.) Nemško-liberalci so podobni zbeganemu človeku, ki razsaja in vsakemu zabavlja, zraven se pa vendar boji, da bo tepen. Akoravno jim mi krotki Slovani nič nočemo, imajo pred nami vendar grozen strah in vidijo povsod strašilne pošasti, kjer jih zdravo oko ne more zaslediti. Bolj krotkega nasprotnika si ne morejo želeti, kakor smo mi koroški Slovenci, vendar vidijo „nemštvo v nevarnosti“ in snujejo na nos, na vrat po vseh vaseh in jarkih „Ortsgruppen des deutschen Schulvereins“. Stvar je silno smešna, če se pomisli, da šole pri nas tako že ne morejo bolj nemške biti, kakor so. Nedavno so tako „ortsgruppe“ kuhali v Sinčivasi, za čisto slovenski Doberlavaški okraj. O tej priliki je neki sušmač pisal v Graško „Tagespost“, da je Doberlavaški okraj „ein durch die Agitationen des Pfarrers von St. Kanzian gefährdeter Boden“. Kolikor je meni znano, je gospod župnik v Škocijanu pač pošten domoljub, kakoršnih bi bilo na Koroškem več želeti, da bi bil pa „agitator“, o takem pomenu mi ni nič znano. Na Koroškem je že tako, da kdor le besedico zine za ravnopravnost Slovencev, ga precej psujejo s priimki „Hetzer, Friedensstörer“ itd. Žalibog, da so naši rodoljubi preobčutljivi in se res mnogi dajo s tem ostrašiti, da si potem več ne upajo braniti slovenskih narodnih pravice; to ravno hočejo nasprotniki doseči in navadno tudi dosežejo. Kolikor pa gosp. Škocijanskega župnika poznam, se on ne bo dal ostrašiti. Za pošteno in pravično reč potegovati se, ni nobena sramota, ampak domoljubje in prava dolžnost. Tudi Mojzes je bil agitator, da je Izrajelce iz Egipta odpeljal in sužnosti rešil, pa njegov spomin je blagoslovljen. Naši najboljši možje, kakor Slomšek, Bleiweis, Prešern, Lavrič, Koseski itd. so bili kolikor toliko agitatorji, naj si bo že s pisano ali govoreno besedo, pa agitatorji v blagem smislu, namreč z namenom, da bi ljudstvo povzdignili in osrečili.

Vejice; trajalo dolgo ne bo, in krasno se dvigne
Veličansko drevo“

Za oba načina ni ravno en in isti čas; z očesom v soku, v razkolj malo pred muzgo (sokom), ali kmalo v muzgi. V muzgi se kaj dobro dá žlahtniti, tudi za kožo in na naklad na poševni in stranski, kakoršno je deblo drevesca. Debela debela pocepi po vrhah in vejah z dvema in več cepiči tudi z več popki, nizka pa z dvema očescema (popkoma), da jih prej na kviško spraviš.

Bolj natanko in s podobami najdeš ta nauk v mnogih sadjerejskih knjigah.

Najložje se tega dela naučiš, ako parkrat umnega in spretnega sadjerejca vidiš, kako on požlahtnuje. Ne zamudi prilike stopiti h komu, da se tega naučiš, če še ne znaš. Kak sosed, g. učitelj in tvoj duhovni pastir ti to lahko pokažejo še to spomlad.

Kranjska dežela ima velike različenosti gledé poljedelstva, pa tudi gledé sadjereje, zatoraj ni vsak kraj za vse. Po nekterih krajih raste to, po drugih kaj drugega. Sme se reči gledé sadjereje: kjer raste oreh, raste tudi drugo žlahtno drevje; se vé, da saditi je tako drevje, ki v kakem kraju rado rodi. Virgilij pravi:

„Vsak kraj ne more donášati vsega.“
„Drevje ima razdeljen dom.“

Kakor vsaka žlahtna živina ni za vsak kraj, tako tudi prav žlahtno drevje ne; že vdomačenega je treba gojiti.

O Kranjski veljajo pesnikove besede:

„Ako je bolj ti mar govedje redit in teletje,
Ali zaplod ovac, ali koze pogubne saditvam
Pojdi v planine gor“ ...

Nekteri prenašlo vcepljena drevesca presajajo; vendar morajo v drevesnici že krono dobiti, na vse to pridejo navadno še v slabejšo zemljo ter počno v rasti pešati.

Pesnik pravi: „vsaj precej enaka bodi prst“ ... in na dalje:

„Ako možem pazljive nikoli skrbi ne pomanjka,
Zberejo si kraj enak, kjer sprvega drevje sadijo,
Ktero potem na široko bi presaditi semoralo
Da mladitve koj ne pogrša premenjane zemlje.“

Lepo je in za oko prav prijetno, ako se drevesca zvrstjo sadijo; povsod se ne dá tako saditi, ker je svet kamenit ali Bog si ga vedi kakšen še. Drevje naj se sadi tje, kjer bo za več let dovelj živeža in prostora imelo, če tudi ni v vrsti zakon nature je

tak, da kakor korenine rastejo na okrog, ž njimi ravna se tudi krona dreves.

Pesnik poje:

„Vrsti poredoma sad; ne manj naj zлага se tudi
Krog vsajenih dreves vsa pot s poprečnim uhodom,
Toda nikar da raduje le duh se praznega vida“.

Pamet te najbolj uči, kako sadi, praktičnost je pri vsakem delu potrebna. Vrti in vsi drugi kraji mladih dreves naj se ogradijo; to zeló potrebno je tam, kjer pasejo živino in „koze saditvam pogubne“; ako tega ne storiš, boš zastonj sadil in cepil. Kolikokrat sem že slišal: „Oh, vol je pelcer polomil“ — koza mu vršiček odgriznila! — res škoda.

Pesnik Virgilij tako-le uči:

„Splesti je treba še plot in braniti vsako živino,
Zlasti ko brest (brst) je mlad in nepomnjiv še nevaršin
Namreč vrh pozimskih neviht in solnčne pripeke
Kvari ga divja zverad in brestju koze pogubne.
Tudi ovčice popašajo ga in junice goltne.“

Mlada drevesa, ker so še slaba, imeti morajo za podporo in ravno rast kole pri sebi, kakor oslabei starček palico; ako je drevje odrastlo, tega več treba ni; le toliko pazi, da pozimi sneg z njega otresaš,

Kdor je mož, mora imeti svoje prepričanje in ga ne sme skrivati iz bojazni ali priličnosti (oporitve) ali sebičnosti; kjer vidi krivico, kjer vidi, da ljudstvo gré v pogubo in nesrečo, tam se mora možko oglasiti, sicer ni časti, ampak zaničevanja vreden. Heli ni bil sam hudodelnik, pa je bil vendar od Boga s smrtjo kaznovan, ker svojih hudobnih sinov ni zavračeval, ter se za čast tempeljna in daritev ni potegoval, ampak je pustil njima vse veljati, po koroškem pregovoru „lei lassen“. Tukaj pri nas imajo le tiste duhovnike za „pridne“, ki „mirno“ gledajo, kako liberalci ljudstvo begajo, Nemcem vero, Slovencem pa vero in narodnost jemljejo; tiste pa, ki ljudstvo popolnoma npravnega propada obvarovati skušajo, imenujejo „Hetzer“, Friedensstörer, römisch-russische Agenten itd.“

Da je kraljestvo Beliala sovražno kraljestvu Božjemu, temu se ni čuditi; da so pa liberalci skoraj ves upor zadušili, da se jim razun č. gosp. Einspielerja skor nihče drugi vstavlja ne upa, da se celó nemška duhovščina ne gane, ki ima vendar bolj proste roke, to je čudno! Kaj pa je liberalna stranka? Peščica kričočev, kmečkega ljudstva ni za njimi, saj njihovih fraz niti ne razume; in vendar ta peščica strahuje celo deželo! Konservativcem manjka samo — ali poguma ali pa resne volje.

Naše šolske oblasti gospodarijo po starem kopitu naprej. Vse prošnje za slovenski poduk in za šolske olajšave mečejo pod klop. Tako se nam godi pod Taaffejevo vlado. Več o tem pisati, se mi res ne ljubi, saj je vse zastoj. Pričakovali smo pomoči od vas Kranjcev, pa vi imate z domačimi prepričati toliko opraviti, da ne utegnate na nas misliti.

Volitve v deželni zbor se bližajo. Mi slovenski „hetzarji“ imamo upanje, da bomo v Velikovecu zmagali, tako da bojo Koroški Slovenci vsaj dva poslance imeli. Po številu bi jih morali imeti dvanaajst, kajti vseh poslancev je 37, od teh pa bi jih po pravici prišlo na Slovence ena tretjina. Nemško-liberalci nam pa niti jednega poslanca ne privošči, akoravno pri vsaki priliki zatrjujejo, da Slovencev ne zatirajo.

Razmere so pri nas neznosne, obupne. Vlada za nas mazinca ne gane in je še vas Kranjce v vladni tabor zvabila, tako da niti pri vas ne najdemo zaslonbe, tako je vse dobro napeljeno, da se nam pripravi narodni pogin. Za nami pa pridete — vi na vrsto! Vendar pa ne obupamo; kajti pregovor pravi: „Človek obrača, Bog pa obrne!“ En vetrič potegne in naše zatiralce bo razpihal na vse strani.

Pred menoj leži „Ortsrepertorium von Kärnten“, ki ga je izdala statistična komisija po štetvi od leta 1879. Našteli so na Koroškem 241.585 Nemcev in

102.252 Slovencev. Znano pa je, da je na Koroškem 120.000 Slovencev; kam so tedaj ostalih 18.000 Slovencev vtaknili. To nam bo pa precej jasno, ako pogledamo v naše nemškutarske gnjezda: v Pliberku se božja beseda oznanjuje v slovenskem jeziku, to je dovolj jasen dokaz, da so prebivalci Slovenci, kajti ko bi bili Nemci, bi gotovo živo potrebovali in zahtevali nemške pridige. Prav za prav

to delaj zopet usmiljeno, ne čresljaj ga s kolom ali podajačem, da se mu vidi do bele kosti! — lepo ž njim ravnaj in ti bo hvaležno.

Odraslemu drevju kola ni treba.

Pesnik popeva:

„Sadje tudi, ko brž je čutilo se krepkega debela,
Ter ojačilo se, poganja hitro na kviško
Samotež, ne pozeleč kedaj naše pomoči.“

Glej, dragi bralec, nekaj je naju vendar-le naučil Virgilij o sadjereji. Ali Bogu bodi potoženo! Ljudje še vedno odkladajo drevje saditi in zlahtniti od spomladi do spomladi, od roda do roda govoreč: „Saj jaz tako sadja nikoli vžival ne bom“. Ta preklicani, nekrščanski, pa jako neuumen izgovor je naš „poerbani greh“, sicer bi že zdavnaj dovelj sadja imeli!

Sebičnost je grda reč; sicer ga pa tudi lahko že ti vživaš, le zgodaj v mladenških letih — ga sadi in ga boš vžival prej kot misliš.

Pesnik je že o svojem času tožil to malomarnost:

„Vendar ljud odlaga saditi in gležtati drevje!“

Tako, dragi bralec, naju je učil pagan Virgilij svojega poljedelstva dve stroki: polje obdelovati in drevje saditi in zlahtniti; vmes je tudi še kako drugo pametno povedal, kakor sva slišala.

(Dalje prih.)

bi jim pa tega treba ne bilo, ker bi nikdar slovenske pridige ne bilo.

Knjiga pa nam kaže v Pliberku 913 Nemcev in samo 170 Slovencev! Razjasni naj svetu zastavico, kdor jo zna! V Doberli vasi je izkazanih 156 Nemcev, akoravno jih morda še 10 ni. V Velikovecu so našli samo 188 Slovencev poleg 1516 Nemcev. V Borovljah je morda komaj 20 ljudi, da dobro nemško znajo, pravih Nemcev pa še toliko ne bo, knjiga jih pa kaže 561, Slovencev pa le 313! ako se že po vaseh toliko „tajčarjev“ nahaja, potem se ni čuditi, da so se tudi Slovenci v Celovcu potuhnili in se jih je našlo samo 629, ki se niso sramovali svojega jezika. Beljak je pa še bolj „nobel“, tam je samo 29 Slovencev!! Statistična komisija je nedolžna, krivi so ljudje sami, ker so se v tolikem številu zatajili in za Nemce zapisali. Nam pa to ne more biti vse eno, kajti te številke se proti nam obračajo, ker se potem pravi: „Kaj hočete, vi Slovenci, saj vas še ena tretjina ni v deželi!“ Zato moramo povdarjati, da te številke niso zanesljive, ker so ljudje statistično komisijo nalogali. Kamor človek pogleda, vse je prevara!

Z Dunaja, 5. maja. Včeraj, 4. t. m. višila se je tu, v cerkvi č. oo. Frančiškanov redka slovesnost. Preč. g. nuncij nadškof Vanutelli posvetil je namreč v škofa č. o. Marijana Markovića, bosanskega franjevca, imenovanega za apostolskega vikarja Banjaluške škofije v Bosni. Assistirala sta mu tukajšnji pomožni škof preč. g. Angerer, in vojaški škof preč. g. Gruscha in več duhovnikov. Po tihi sv. maši in ceremonijah posvečevanja pel se je slovesni Te Deum. Po končani cerkveni slovesnosti zbrali so se novoposvečenec, posvečitelj in škofa assistenta v frančiškanski obednici pri obedu, pri katerem se je novi škof zahvalil posvečitelju in ga naprosil sporočiti zahvalo za imenovanje tudi sv. Očetu. Na to so mu čestitali škofje in naposled je spregovoril še mlad bosenski franjec, tu študujoč o veliki naklonjenosti apostolskega sedeža do bosanskih franjevcev od prvega prihoda njihovega v Bosno, kar se je zgodilo komaj deset let po ustanovitvi frančiškanskega reda do današnjega dne. Nov dokaz temu je zopet slovesnost današnjega dneva. Novi škof ima danes priseči zvestobo presv. vladarju. Na to pa se poda v Rim in s koncem maja ali početkom junija hoče zasesti Banjaluško stolico. Bog mu daj obilo vspeha. Ledina je velika in trda in zaslužnja ne bo manjkalo.

Za umirajočo cesarico Marijo Ano opravljale so vse včeraj popoldne očitne molitve pred izpostavljenim sv. R. T. tako v cesarski cerkvi, kakor v kapeli v Schönbrunn. Proti večeru razširila se je vest, da je blaga visoka bolnica izdihnila. R. I. P.!

Smrt preč. g. kanonika Gogale, katero nam je danes v jutro telegraf naznanil, nas je jako osupnila. Škofija zopet žaluje; upajmo, da ne dolgo in da kmalo dobi dobrega višega pastirja!

Domače novice.

(Pogreb) preč. g. imenovanega škofa Ljubljanskega, dr. J. Gogale, je bil kljubu deževnemu vremenu lep. Spremilo je ranjcega k sv. Kristofu vse Ljubljansko odličnoststvo moškega in ženskega spola. Duhovščina se ga je v obilnem številu vdeležila. Več jutri.

(Venec) položil je na krsto prerano umrlega, zapuščenih sirot krušnega očeta, preč. g. dr. Janeza Gogale, Ljubljanski župan Grasselli v imenu mestnega odbora v priznanje plemenitih krepkosti in ljudomilega značaja, s kojim si je ranjki neprecenljive zasluge pridobil.

(Deputacija) dveh mestnih odbornikov z županom na čelu podala se je k deželnemu predsedniku g. baronu Winklerju s prošnjo naj izvoli na najvišjem mestu javiti najglobokejšo žalost Ljubljanskega mesta zaradi smrti cesarice Marije Ane.

(Srečanje rečne loterije v prid cerkve Jezusovega presv. Srca.) Nj. Svetost papež Leon XIII. so sporočilo prevzvišenega sekavskega škofa, prečast. gosp. dr. Zwergerja, od verno-domoljubnega dela in zidanja cerkve presv. Srca Jezusovega v Ljubljani z največim veseljem sprejeli ter 1. temu delu samemu, 2. vsim tistim, kateri so kaj k temu pripomogli, ali bodo še pripomogli, svoj apostolski blagoslov podelili in 3. so zraven tega blagovolili tudi za dobiček pri loteriji poslati „listni

obtežovalec“ iz marmeljna z najlepšim vdanim risanjem. Kolikor vemo, bi znal dar v sredo iz Rima dospeti. Dotičnemu dopisu je bil priložen tudi listič, ki smo ga včeraj v „Slovenec“ priobčili (iz Rima 2. maja), ki naj bi se nemudoma imenovanemu škofu, prečast. gosp. dr. Gogali izročil — žalibog, da se ni moglo več zgoditi. — Pri tej priliki vodstvo loterije naznanjuje, da neprodane vrste ali srečke le še do 9. maja t. l., ker 10. maja je že srečkanje, nazaj jemlje, do tega dne pa nevrnjene srečke za prodane smatra. — Srečke ali njih serije kakor tudi denarje naj se pošiljajo vodstvu rečne loterije (Effectenlotterie) za cerkev Srca Jezusovega.

(Na smajni dan) je bila Ljubljana bolj Dunaju nego sama sebi podobna, kar se namreč pocestnega prahu tiče. Ni je skoraj bilo ulice, po kateri bi se ne bili valili gosti oblaki sivga prahu, ki ga posebno nihče ne obraja. Čez noč se je pa vreme presukalo in kar je še včeraj hudomušno po zraku plesalo, leži danes onemoglo na tleh v blatu zarad dežja.

(Ne v Ameriko!) imenuje se najnovejša slovenska knjiga, katero je za priprosti narod spisal narodni pisatelj g. Jakob Alešovec. Knjiga se odlikuje po priprostem in lahko umevnem, v domačem glasu pisanem jeziku, ki bo izvestno krajšal dolgočasne zimske večere okoli mize, kadar kazalec na uri kar za nobene ceno neče naprej. Tudi tisek in papir sta povsem knjigi primerna. Splošno se bo pa po knjigi v krogih, katerim je namenjena, rado segalo, kolikor naš narod mi poznamo in to ji je tudi namen. Dobiva se pri gospodu pisatelju ali pa v Blaznikovi tiskarni po 1 goldinarji.

(Društvo kranjskih veteranov) imelo je v nedeljo po sv. maši svoj glavni zbor. Na dnevnem redu bila je preosnova pravil, letni obračun in volitev novega odbora. Za načelnika volili so si zopet soglasno g. Mihaliča, vodjo magistratnega pomožnega urada. V odbor so bili voljeni gg. Schaffenrath z odliko načelnikovega namestnika, Lichtenegger za tajnika, Bischof za njegovega namestnika, Skubé za računovodjo, Čik za blagajnika; za odbornike gg. Blaznik, Broš, Čik, Cirklbach, Hočevvar, Horvat, Jagodnjak, Jarec, Kalan, Klobovs, Lampl, Milave, Rutar, Schmalhart, Škof, Velkavrh in Žigur. Premožnja imajo 4854 gld. 29 kr., udov pa 345; med temi je 44 častnih in 301 podpornih. V teku poslednjega leta pomnožilo se je število udov za 53 mož.

(Trgovinska in obrtna zbornica.) (Konec.) VII. G. tajnik J. Murnik poroča, da je visoko c. k. trgovinsko ministerstvo zbornici naznanilo, da je Turčija poslužila se svojega prava, zahtevati revizijo specijalnega carinskega cenovnika, ob enem, da je naznanila Turčija načrt o razredbi blaga, o katerem meni, naj bi se rabil pri obravnavah o reviziji carinskega cenovnika kot podlaga. Visoko c. k. trgovinsko ministerstvo pozivlja toraj zbornico, da bi poročala, katero blago se v zborničnem okraju izvažava v Turčijo, v koliki meri, kake so cene. Te cene, da naj bi predstavljale tržne cene na debelo po 100 kilogramov, netto na prostoru, kjer se blago izdeluje v avstrijskih srebrnih goldinarjih; v slučajih pa, če se navadno blago ne prodaja na vago, marveč le po posameznih kosovih, po 12 kosov vkup itd. naj se poleg cene za te jednote naznani tudi vaga in cena za 100 kilogramov. V slučajih pa, če se blaga cena vsled kakovosti močno razločuje, ali če se različno blago v jeden predelek postavi, naj se natanko specijalizira vrednost. Kar zadeva troške (prevažanje, zavarovalnina) naj se določijo za večjo množino vkup in sicer do Carigrada za 100 kilo. Sicer pa meni visoko c. k. trgovinsko ministerstvo, naj se ne poizvedo le teoretične cene sploh, marveč da se pri teh poizvedbah istinito in natančno določi, katero blago in v kaki množini se izvažava v Turčijo. Te poizvedbe da naj se predložé potem vis. c. k. trgovinskemu ministerstvu.

Trgovinska zbornica se je vsled tega nkaza obrnila na vse one obrtnike, o katerih je vedela, ali je mislila, da so v kupčijski zvezi s trgovci v Turčiji. Več obrtnikov je naznanilo, da se njih izdelki sicer v Turčijo prodajajo, a oni ne kupčujejo naravnost s trgovci v Turčiji, dajejo le blago Tržaškim trgovcem in zaradi tega tudi ne morejo o tej stvari natančneje poročati. Nekoliko odgovorov se pa glasi tako, da se njih izdelki ne prodajajo v Turčijo. Le dva nista nič odgovorila. Iz Kranjske se naravnost v Turčijo kaljenega jekla na leto primeroma 6000 MC prodava v zabojih. Tega jekla velja 100 kil povprečno 18

goldinarjev. Cena jekla je pa tudi višja ter se ravna po raznih vrstah. Kranjsko, Koroško in Štajarsko jeklo pa je dosti boljše, nego ono iz nemških in angleških tovarn, in iz teh je tudi blago od 30% do 40% cenejše. Želeti bi bilo toraj, da se najnižja carina za uvažanje jekla v Turčijo doseže ter na to delati, da bode za vrsto jekla, ktere se iz Avstrije izvažajo, vsaj tista carinska tarifa o vagi, kakor je za to blago iz Angleške, Nemčije in Francoske. Iz Kranjske se tudi primeroma 2000 MC kovanih žeblice v Turčijo izpelje. Povprečna cena za 100 kilo je 30 goldinarjev. A to blago je boljši, kakor ono iz Belgije, Nemčije, Angleške in Francoske, in zato naj bi se ravno to zaradi carine doseči poskušalo, kar se je omenjalo pri jeklu.

Pri glasovanju se sprejme predlog: Zbornica naj v zmislu tega poročila visokemu c. k. trgovinskemu ministerstvu poroča.

VIII. G. J. Škrbinec omenja, da je nova obrtna postava že vlni moč zadobila, a zadrug še ni nič popolnem ustanovljenih. Toraj predlaga: Zbornica naj se obrne o tej zadevi na mestni magistrat.

G. Žitnik podpira ta predlog, kterege tudi zbornica sprejme. Potem se seja zaključuje.

Razne reči.

— Slava češkega umetnika Dvořaka. Velekrasna skladba tega slovanskega umetnika, ki ima naslov „Stabat Mater“, je žela v Londonu, kjer jo je prednašal Dvořak sam, veliko hvalo in občudovanje. Londonski listi so pisali z največim navdušenjem in hvalo o njegovih skladbah in so se posebno laskovo izrazili o njegovi individualni tvornosti (Schöpfungskraft). Pravijo, da ni zabredel v kosmopolitično ali svetovno godbo in ni posnemal Wagnerja, ampak je šel svojo lastno pot in je kaj precizno izrazil v svojih umotvorih slovansko čuvstvo. To jim daje posebno vrednost in nepremagljivo moč.

— Velika vezilka. V nekem trgu na Češkem poslal je ondotni pek, kakor poroča „Hlas“, svojemu bratrancu za god takozvano „štruco“, ki je bila 4 metre dolga. Tehtalo je pecivo 28 kil.

— Ker so mnogi česki narodnjaki in podjetniki obljubili znatne svote za „narodno gledališče“, svoje obljube pa ne spornili, primanjkuje od boru za sezidanje narodnega gledališča čez 155.000 gl. Da se vsi stroški pokrijejo, jeli so na novo nabirati. V malo dneh je bilo nabranih čez 30.000 gl. Kaj takega je mogoče le pri požrtovalnih in v resnici rodoljubnih Čehih!

— Volkovi so raztrgali žandarja. V Mostarju v Hercegovini se pripoveduje, da so v noči med 6. in 7. marcom volkovi raztrgali blizo Rokitna dva žandarja, ki sta šla na ogled.

— V Pragi hočejo celó ulice asfaltovati. Da bi pa ne imeli nepotrebnih stroškov, prlašlo je županstvo mestni zbor Berolinski in Dunajski, kako se je tam tlak iz asfalta obnesel. Obe mesti ste poslale daljši poročili, iz katerih se vidi, da je v Brlnu 250.000 kvadratnih metrov asfaltovega tlaka, na Dunaju pa 28.000 kvadratnih metrov. Kakor v Brlnu, tako hvalijo na Dunaju ta novi tlak in ga kaj toplo priporočajo Pražanom.

— Posnemanja vredno! Kakor poročajo „Mor. Orl.“, pridobiva posvečenje nedelj in praznikov vedno več zagovornikov. Najnovejši čas so sklenili vsi Brnski zlatarji, da ne bodo imeli v nedeljah in praznikih svojih prodajalnic odprtih. Nekoliko poprej so pa to storili vsi Brnski knjigarji, na to pa meničarji, zdaj pa zlatarji. Tako ne bo trpel nihče škode! Kar se postavno ni zgodilo, zvršilo se je po zasebnem porazumljenju.

— Star dedič. V Brnu je umrl 30. marca c. k. uradnik v pokoju Fr. Sekovšek, star 81 let, kateri je za glavnega dediča postavil svojega prijatelja na Dunaju, kateri je tudi 81 let star. Dedščina znaša 157.000 gl!

— Brezverni otroci. Neki agent v Trstu, ki je bil katolik, vzel je katoličanko, potlej pa se je dal proglasiti za brezkonfesionelnika. Ob enem je hotel, da bi se dva otroka, ki sta se mu še pred izstopom iz katoliške cerkve porodila, zapisala v matrike, ker še nista bila krščena. Tako je dal tudi druge otroke tam vpisati, kar je magistrat na znanje vzel. Kasneje pa je Tržaško predsedništvo vpis spremenilo in sililo agenta, da naj dá vse otroke krstiti, kajti doslej še ni sprejel nobeden sv. krsta. Oče se je protivil in se je obrnil radi tega na ministrstvo. To pa je potrdilo sodbo predsedništva. Pravda je prišla zdaj k sodnemu dvoru, kjer so razsodili v tem smislu, da pripadajo otroci, rojeni pred očetovim izstopom iz katoliške cerkve, katoliški veri; otroci pa, ki so pozneje prišli na svet, smatrati se imajo kot otroci mešanega zakona, tako da se morajo dekleta krstiti, dečki pa naj se vpišejo v matrike za — brezkonfesionelnike.

— Najboljša in najslabša reč je, kakor znano, jezik. Pruski Fric je pa to na srce obrnil.

Vojvodinja Kingstonska je spridena ženska, zraven pa bogata. Zadebi bi jo bila imela ravno zaradi hudobije velika kazen. Se tej odtegniti, si je prizadejala v Berlin priti. Zatoraj angleškemu poročniku naroči, da naj gre kralja privoljenja prositi, rekoč: „Moja sreča je v Rimu, moja barka v Benetkah, a moje srce v Berlinu“. Poročnik je naročilo opravil, kralj se nasmehne ter pravi: „Povej ti vojvodinji, da mi je žal, ker je meni najslabšo reč odločila.“

— Mila sreča. V Budapešti imate dve sestri trafiko v najemu, v kateri prodajate razun smodk in tobaka tudi promese Dunajskih komunalnih lozov. Vse promese ste že prodale, le ena je še ostala, ktero pa za se pridržite. Ali glej čudo! Pri žrebanju dne 2. aprila zadela je ona promesa prvi dobiček 200.000 gl. Obe sestri ste še mladi, prva 18, druga 20 let; ona je že nevesta, druga bo pa gotovo v kratkem — saj ima denar!

— Nova moda. V Parizu so začeli gospodje nositi v salonih rudeče frake karminaste barve. K temu jih je privedlo to, da nosijo frake natakari in da je črna obleka znamenje žalosti. To najnovejšo modo pozdravili so tudi v višjih angleških krogih z velikim veseljem.

Telegrami.

Dunaj, 6. maja. Predsednik poslaniške zbornice spominja se v jako toplih besedah umrle cesarice Marije Ane in hvali njene izborne visoke kreposti. Predsednik se z obćnim priznanjem pooblasti, da izjavo predloži najvišjemu prestolu Nj. Veličanstva. Bärenfeind interpeluje vlado zaradi vaj pri c. kr. brambovcih ob nedeljah in praznikih. Reschauer oporeka opravljenim izrazom Schönererjevimi, ki se jih je Schönerer njemu nasproti posluževal. Schönererja ni v zbornici. Predsednik obljubi, da ga bo pozval k redu, kedar pride, zaradi izrečenega razžaljenja: veroizpovedanje, narodnost in vlada.

Dunaj, 6. maja. Cesarica Elizabeta pričela je v Amsterdamu pri dr. Metzgerju šesttedensko ozdravljevanje; vsled tega se ji ni mogoče povrniti takoj na Dunaj, da bi se ondi mrtvaškega opravila po cesarici Mariji Ani vdeležila.

Petrograd, 6. maja. Minister notranjih zadev posvaril je vsled ukrepa vrhovne tiskovne oblasti in na podlagi tiskovne postave „Gatzkove Novine“ v drugič. Časniki prinašajo vest, da v Petrogradu pričakujejo bulgarskega vojnega ministra Cantacuzene.

Umrli so:

4. maja. Dr. Janez Gogola, korar in semeniški vodja, 59 let, Semenške ulice št. 4, vsled otrpnjenja možgan. — Janez Globevnik, delavec, zdaj kaznjeneec, 43 let, ulice na Grad št. 12, Pyaemie. — Janez Travnik, posestnik, zdaj kaznjeneec, 55 let, ulice na Grad št. 12, jetika.

5. maja. Janez Kastelic, delavec, zdaj kaznjeneec, 29 let, ulice na Grad št. 12, otrpnjenje možgan.

V bolnišnici:

2. maja. Jožef Podlizec, zidar, 32 let, pljučna tuberkuloza.
3. maja. Janez Petrič, delavec, 40 let, jetika.

Tuji.

5. maja.

Pri **Maličih**: Fedor Böhm, kupč. potovalec, iz Hamburga. — T. Nikitovič, vradnik, z Dunaja. — Edvard Toppel, kupč. oglja, z Dunaja. — Kunz in Kraus, kupč. potovalec, z Dunaja. — Josip dr. Gobanc, c. k. dež. šolski nadzornik, s soprogo, iz Celovca. — Robert Bamberg, c. k. sodn. pristav, iz Vipave. — Henrik Schollmayer, iz Schneeberga. — Vitez Langer, grajščak, z Dolenjskega.

Pri **Stonu**: Janez Schmalzer, kupč. potovalec, iz Düsseldorfa. — Franc Mossmann, kupč. potovalec, z Dunaja. — F. Stare, vradnik, iz Bada. — Marija Gilbert, gled. igralka, iz Ljubljane. — Janez Bolti, posestnik, iz Dalmacije. — E. Wal-marni, kupec, iz Trsta. — Dom. Castanetti, konjski kupec, iz Trsta. — Alojzij Jerše, duhovnik, iz Trate. — Janez Šušnik, duhovnik, iz Selc. — Jožef Romé, duhovnik, iz Novomesta. — Janez Zdražba, duhovnik, iz Cerkljan. — Janez Belec, duhovnik, iz Fužine. — Janez Brence, duhovnik, iz Starega trga. — Janez Mrvec, duhovnik, iz Kranja.

Eksekutivne dražbe.

9. maja 3. e. dčb. Martin Vraničarjevih zemljišč iz Slame vasi Metlika. — 3. e. dčb. pos. Jurij Rojec iz Jablanice, 1200 gl. Bistrica. — 3. e. dčb. Anton Cesnik iz Palčja, 2056 gl. Postojna. — 3. e. dčb. pos. Štefan Ivec iz Maline št. 9, Metlika. — 3. e. dčb. pos. Franc Vidigoj iz Velike Pristave, 1627 gl. Postojna.

10. maja. 1. e. dčb. pos. Janez Jeršan iz Hudega vrha, 1245 gl. Lož. — 3. e. dčb. Jože Švigelj iz Dolenjevsi, 2770 gl. Logatec. — 3. e. dčb. pos. Janez Gornik iz Cirknice. Logatec. — 3. e. dčb. pos. Luka Uršič iz Spodnjega Jezera, 300 gl. Logatec. — 3. e. dčb. pos. Franc Bajt iz Planine št. 113,

650 gl. Logatec. — 3. e. dčb. pos. Janez Pehovšek iz Medvedjega brda št. 6, 1591 gl. Logatec. — 1. e. dčb. pos. Bar. Bukovo iz Bubnarice, 450 gl. Metlika. — 3. e. dčb. pos. Jože Homovec iz Cirknice št. 145, 1692 gl. Logatec. — 1. e. dčb. Jernej Vidmar iz Loža, 1000 gl. Lož. — 3. e. dčb. Neža Petrič iz Dolenjevsi št. 23, 1595 gl. Logatec.

12. maja. 3. e. dčb. pos. Simon Žigon iz Lome, 5015 gl. Idrija.

14. maja. 1. e. dčb. pos. Valentin Kikelj iz Zapotoka, 2587 gl. 40 kr. Ljubljana. — 1. e. dčb. pos. Franc Kočevar iz Pijave gorice, 1579 gl. Ljubljana. — 1. e. dčb. Marija Erker iz Male gore, 1690 gl. Kočevje.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 50 gl., Rio 50, St. Domingo 60, Portorico 86, biserna 93, Cejlon 75—115, Java 63, Mokka 98—112.

Sladkor po 23—31 gl.

Dišave: poper 81 gl., žbice 60—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 12, iz Smirne 18, rozine 12, pomorance 2, limone 1.50 za vsak zaboj, rožiči 4, mandeljni 85.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 44, angleško 34, petrolej 9.25.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kozuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, ister-ska 110.

Bombaž: ameriški 72, indijski 46.

Ježice po 11—24 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 62, ogerska 65, špeh 57.

Žito: pšenica ruska 10.40—11.—, laška 10.50, koruza 7.25, rž 7.50, oves 7, fižol 11—15, grah 10—15, riž laški 15.50, indijski 11.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

5. maja.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 30 kr.
Sreberna	81 " 30 "
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	101 " 40 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 96 "
Ogerska zlat. renta 6%	122 " 45 "
" " 4%	91 " 80 "
" papirna renta 5%	88 " 70 "
Kreditne akcije	160 gl. 316 " 75 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 116 " 75 "
" avstr.-ogerske banke	854 " — "
" Länderbanke	111 " — "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	574 " — "
" državne železnice	315 " 70 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	209 " 50 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124 " — "
4% " " " " " 1860	500 " 136 " 75 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 173 " 50 "
" " " " " 1864	50 " 172 " 50 "
Kreditne srečke	100 " 176 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " 50 "
Rudolfove srečke	10 " 19 " 50 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 " 30 "
" Ferdinandove sev.	107 " 50 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " 50 "
London	121 " 20 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 71 "
Francoski napoleond.	9 " 65 "
Nemške marke	59 " 50 "

Banka „Slavija“.

P. n. zavarujočemu občinstvu se vljudno naznanja, da je visokorodni gospod **Anton mejni grof Obizzi v Gorici** prevzel vrhni zastop vzajemno-zavarovalne banke „Slavije“ v Pragi za Goriško in Gradiščansko, ter se toplo priporoča v blagohotno podpiranje.

Glavni zastop v Ljubljani.

Obćinski tajnik,

(3)

ki je že 17 let po raznih županijah služboval, ter je nemškega in slovenskega jezika popolnoma zmožen in z dobrimi spričevali, želi službo zopet pri kaki županiji prevzeti. Kaj več se izve pri vredništvu „Slovenca“.

ŠMARNICE

za tekoče leto

se dobivajo v (13)

„Katoliški Bukvarni“

po sledeči ceni:

V pol usnji z barveno obrezo — gl. 90 kr.
vse v usnji z barveno obrezo | " — "
vse v usnji z zlato obrezo . | " 20 "

Po pošti 10 kr. več. Kdor vzame 12 skupaj dobi jedne za nameček.

Najcenejše se knjige pošiljajo po pošti s križnim zavitkom, denarji pa po nakaznicah. S poštnim povzetjem stane mnogo več, pa nepotrebnih stroškov.